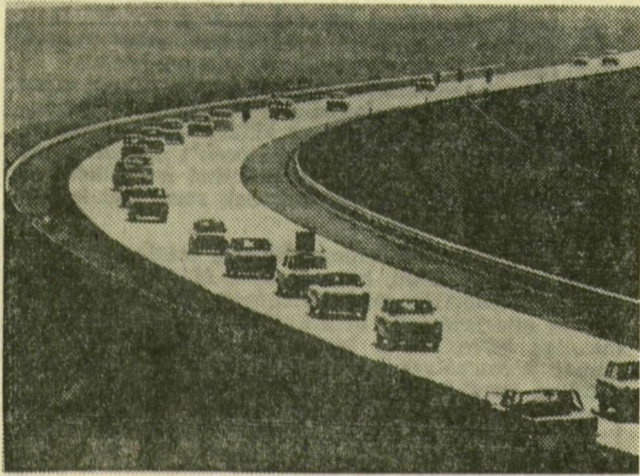

Országjárás — turisztika

Hová menjünk kirándulni?

Az év háromszázhatvanöt napjának csaknem egyharmada szabad idő: a vasárnapok, szabad szombatok, ünnepek és az évi szabadság napjai összesen több mint három hónapot tesznek ki. Évszaknyi idő jut pihenésre, hasznos időtöltésre, szórakozásra. A szabad idő okos megszerzése, észszerű felhasználása rajtunk múlik. Úgy kell gazdálkodnunk vele, hogy szellemileg és testileg felüdüljünk. Ennek egyik módja az utazás, az üdülés.

Vannak rutinos turisták, akik hétvégeken felkeresnek a családdal és bebaráncolják a környéket. Bővebben vagyunk a természeti értékeknek: a Pilis, a Bakony, a Börzsöny, vagy a Duna- és Tisza-táj sok látóval — érdekes növény- és állatvilágot — tár elénk. Történelmi városokat, népi kultúránk számos értékét ismerhetjük meg országjáró útjainkon.

Szabad időnként úgy kell megszerveznünk, hogy az erre szánt forintokat a legcélszerűbben használjuk fel. A tartalmas programok összeállítása nem könnyű feladat. Belföldi utazóknak készült folytatásos tanácsadónkból igyekeztünk olyan kérdésekre választ adni, melyek felvetődhetnek egy úti program tervezésekor. Természetesen az egész országra kiterjedő „esemény-

listát” nem adhatunk, túra- és üdülési ajánlatunk inkább gondolatébresztő, kedvcsináló jellegű. Aki részletesebben akar tájékozódni, annak a megyei idegenforgalmi hivatalok és az utazási irodák adnak felvilágosítást.

Szólunk majd az utazási irodák túraajánlatairól, a nyár érdekesebb rendezvényeiről, az olcsóbb szálláshelyekről, kempingekről. Erdemes figyelemmel kísérni az idegenforgalmi kiadványokat, az utazási, turisztikai lapokat, vagy információ-ot kérni a Természetbarát Szövetségtől, a Magyar Autóklubtól, a Camping és Caravanning Clubtól is.

Hová menjünk hát a hétvégén, hol töltsük a szabadidőnket? — tesszük fel a kérdést tanácsalanul, ami- kor elhatározzuk, hogy pár napos kikapcsolódással megszakítjuk a farszói hét-köznapokat. Nem elég azonban elhatározni, hogy fel- szállunk a buszra, a vonat- ra, vagy beülünk gépkocsink- ba: igazán csak akkor si- kerülhet jól egy kirándulás, ha előre megtervezzük és megszervezzük az utazást. Ehhez sorozatunk második részében szeretnénk ötlete- ket adni, olyan túra- helyek ismertetésével, amelyeket akár az egyéni utazók, akár a csoportosan kirándulók könnyen, kis költséggel fel- kereshetnek.

Milyen legyen a cukor?

„Édes, mint a cukor” — halljuk gyakran a megállapítást. De milyen édes a cukor? A merített hatályba lépett új magyar szabvány egyebek közt ezt is előírja. A mérhető érték — szakkifejezéssel: a száraz anyaghoz viszonyított szacharóztartalom — természetesen csak laboratóriumi eszközökkel állapítható meg. A háziasszonyok számára legfeljebb viszonyítási alapot adhat, hogy a legédesebb — minimálisan 99,85 százalékkal — a finomított kristálycukor, a legkisebb — alsó határértéken 94,76 százalékos — szacharóztartalmú pedig a cukorliszt. Egyáltalán nem mindegy tehát, hogy — jól lehet, ugyanannyi kanállal — melyikből kerül a süteménybe.

A cukroszacskó az üzletekben nem ritkán kódarab keménységűre összetapadt cukrot rejt magában — emiatt írja elő az új szabvány, hogy a raktárakban a levegő nedvességtartalma nem haladhatja meg a 75 százaléket. Csak így lesz a kristálycukor fényes, csillogó, a színinták — etalonok — megfelelő fehérségű. Ezt a mintát egyébként a Mezőgazdasági és Élelmiszeipari Minisztérium által kijelölt intézetek ellenőrzése mellett a Cukoripari Vállalatok Trösztje évenként elkészíti. A kövesedésre hajlamosabb porucorok raktározásakor a páratartalom előírásai még szigorúbbak: az összeállítás elkerülésére legfeljebb 70 százalékos relatív nedvesség mellett szabad csak tárolni.

A kristályok megfelelő mérete egyszerűen ellenőrizhető. Olyan szitán, amelyen a huzalok távolsága egymástól két és fél milliméter, a ráöntött kristálycukornak legfeljebb tíz százaléka maradhat fenn, míg a 0,4 milliméter huzaltávolságú szitán a mennyiségnek legfeljebb öt százaléka hullhat át. Nem maradhatnak a kristálycukorban fehérféltlen cukorrögök, nem lehet csomós, ragadós, szagos, de az ujjak között, enyhé nyomásra széteső csomók megengedettek.

A molka kockacukor szabványos mérete: minden ol-

dálán 12,5 milliméteres kocka — de ettől a névleges értéktől felfelé és lefelé 2—2 milliméterrel, el lehet térni. Nem árt tudni, hogy a dobozban elhelyezett kockacukornál az egy grammnál kisebb darabok — a törmelék — mennyisége az új előírások szerint legfeljebb öt százalék lehet. A két kocka súlyával egyenlő, vagy annál nagyobb súlyú darabok mennyisége sem lehet több öt százaléknál.

A szállítóeszközöket minden esetben előzetesen meg kell vizsgálni: csak tiszta, szagmentes, beázásmentes, zárható ablakú, zárt vasúti vagy közúti kocsit használható cukorszállításra.

Tudományos vizsgálatok a BAM-on

A Szovjetunió Tudományos Akadémiája szibériai tagozatának munkatársai nemrég fejezték be azt a nagyarányú munkát, amelynek során elvégezték a Bajkál—Amur Vasútvonal (BAM) térségének földrajzi és orvosi fel- térképezését.

Ez a munka nagy gyakorlati jelentőséggel bír, mivel rendkívül kiterjedt, közel kétfélmillió négyzetkilométeres területet érint, mindazokata helyeket, ahol a legkülönbözőbb ipari üzemeket építhet fel. Ezzel kapcsolatban egy sor társadalmi és gazdasági problémát kell megoldani, többek közt kijelölni a

leendő városok és települések helyét.

A munka során kiválasztották az emberi település számára legalkalmasabb helyeket, javaslatokat dolgoztak ki a felszíni és a talaj- vizek hasznosítására, a jó vízellátás érdekében, s — ami szintén figyelemre méltó — intézkedéseket dolgoztak ki a környezet védelmében.

A most befejeződött kutatások eredményeit felhasználják a települések tervezésénél, valamint az egészségvédelemben; például az olyan megbetegedések megelőzésében, amelyek a helyi sajátosságokból adódnak. (BUDAPRESS—APN)

Változik a Tisza madárvilága

Egyhangú zúgással, lassú menetben szeli a vizet a kis Tiszakutató hajó. Figyelmem megoszlik a víz és a légtér, meg a parti erdők között. Vigyázni kell — a hajó épsége miatt — a vízből itt-ott előbukkanó uszádfákra. Elsősorban azonban a madarakat tartom szemmel.

A fészkelési időszak végén igyekszem áttekinteni az Alsó-Tisza madárállományát.

A folyó vizét közelről vizsgálva, a máskor „szöke” Tiszánk vizének színe, a mostani alacsony vízállásnál zöldebbé válik, a benne túlszorodott, mikroszkopikus kicsinyű növényi szerkezetek milliárdjai- tól. A folyóba került sok szerves anyag jelenlétét, a víz minőségének csökkenését jelzik ezek a lebegő moszatok.

A vízből kinyúló csonka, csupasz fatörzsről merev mozdulatlanul ül egy szépen kiszínezett szürkegém. E madarak száma erősen megfogyatkozott. Hetven kilométeres utam alatt csak mintegy féltucatnyit látam. Régebben 30—40 is elem került ekkora útvo- nalon.

Bakcsó áll a vízszegélyben fennakadt ágak között. Sár- gás-fehér, szürkés-fekete toll- lazata alig üt el a napszitta gallyak kusza szövevényének szűrletétől. Szürkületi madár. Este és hajnalban tevékenykedik, nappal pihen. A bakcsónéesség az utóbbi években mintha gyarapodott volna.

Kóbor dankasirálycsapa- tok lebegnek a víz fölött, meg néhány villás farkú kuszvágyó csér is csapong ott. Úszó hulladékot, döglött halat, kisebb halakat emelnek fel a víz színé- ről.

Füsti fecskék cikázva kap- dozzák a repülő rovarokat. Jelenlétük emberi települé- sék közelségére utal, hiszen fész- küket épületekre építik.

Egy-egy gerle röpül át, gyors szárnycsapásokkal a Tisza fölött. A népdalaink- ban gyakran megénekelte gerle kisorult ma már a fal- vaktól az erdőbe. Helyét, a rendkívül alkalmazkodó, hazánkban túlszorodott, balkáni gerle vette át.

A szentesi híd fölött rongy- darabot látszik sodorni a szél. Ez érdekes kárógás azonban elárulja, hogy doly- mányos varjú kering ott. Szétálló evezőtollai szinte szürni látszanak a levegőt. Vissza-vissza száll egy ma- gas nyár csúcsára. Mereven ül ilyenkor, csak a fejét moz- dítja, élesen figyelve kör- nyezetét. Bizonyára már repülő fiókait őrzi.

A fűzben sárgarigó hal-

latja fáradhatatlanul han- gos, dallamos füttyét. Talán már másodköltéshez fogotta a rigópár a bokrosban barát- poszáta szől. Kis énekesünk hangja vetekszik a fülemű- léével, amely ugyancsak itt él, de inkább csak a szűr- kületi órákban énekel. A magasból elmosódott, lágy „puty-puty-puty” hangok hal- latszanak. Az élénk sárga- zöld tarka gyurgyalagok szállodnak ott. Fészkelőüre- güket a közeli, meredek partfalba vágják.

Hőfőhéris kócsag ér- kezt a homokpadra. Köz- vetlenül a vízszegélyen sé- tál, furcsán rakja hosszú nyaklába. Fejével, hosszú nyakával minden lépésnél bókol. Szél ellen halad: fél- tit tollaztatja a felborzoló- dástól, töréstől. A vizet figyeli. Időnként villámgyors csőr- mozdulatlan kap ki egy kis halat a vízből.

A kis kócsagok, e ritka szép madarak száma az utó- sabb évtizedben örvendően gyarapodott, ami a természetvédelmi intézkedéseknek köszönhető. A saséri és labo- dári gémtelpek szigorú vé- delmének hatása jól lemér- hető.

Éles „ciip-ciip” riasztó hangját hallatva, kis madár cikázik felém a víz föl- lött: jégmadár. Nem messze tőlem eltűnik a vízre hajló parti bokrosban. Nemsokára, kisujjnyi hallal a szájában, nagy ívben tart a tölcső ol- dal meredek partja felé. Földbe vajt fészkelőürege ott van valahol a Körös-tor- kolat közelében. Nyolc-tíz percenként jelenik meg itt mellettem. A sekély vízben sok a szerves törmelék és az ivadékhalk rajokban se- remlenek oda. Ezért halazik ott ez a madár. Kék-zöld- barna tollruhája fémesen

csillan a napfényben. Ezért repülő drágakőnek is ne- vezik. Fészket ez is, mint a gyurgyalag a part löszös- agyagos falaiba vájja. A fo- lyószabályozás, partvédelem, duzzasztás következtében az Alsó-Tiszán egyre kevesebb költőhelyet talál.

Hullámzó repüléssel ba- rázdabillegően érkezik a ho- mokos partra. Élénken bil- legeti hosszú farkát, amint meg-megiramodva fogdossa a rovarokat.

Mártélynál és Szeged fő- lött élénk élet folyik a Ti- sza-meder partifecske-telepe- in. Több ezer madár röpök- d a partfalban készített költ- őtüregek előtt. Ingajáratban hordják fiókáiknak a ro- vartáplálékot, rengeteg szű- nyogot, legyet és más lág- yszárnnyú rovar pusztítva e tevékenységükkel.

A nagyfokú ragadozóma- dár-hiányra jellemző, hogy csak egy fajjal, a barna ká- nya egyetlen példányával ta- lálkoztam meglehetősen hos- szú utam alatt.

Úgy tűnik (természetesen számitásba véve az itt nem említett, mintegy 80, a Tisza hullámterében élő madár- fajt is), hogy a parti erdők madárvilágát erélyes természetvédelmi intézkedé- sekkel, a madarak igényeit is bizonyos mértékig tekin- tetbe vevő erdőkezelési mód- szerrel a mai szinten fenn lehet tartani. A Tisza-meder- ben táplálkozó, különösen a meredek partfalakban fész- kelő madárfajokat a Tisza csatornázása miatt — nagy és közeli veszély fenyegeti. E fajok itteni megtartását csak a vízügyi, környezet- és ter- mészetvédelmi hatóságok és az ornitológusok együttes, tervszerű munkájával le- hetne elérni.

Dr. Marián Miklós

Nyolc árucsoportban az első helyen

A Szovjetunióból Magyar- országra importált áruk és a Szovjetunióba szállított magyar árucikkek listája igen terjedelmes. Értékük ebben az évben 4,8 milliárd rubel lesz.

Figyelemre méltó, hogy Magyarország a Szovjetunió- ba szállított áruk nyolc cso- portjában első helyen áll trolibuszt és mentőautót, a KGST-országok között. Az ezekben az országokból a Szovjetunióba exportált mű- szerek háromnegyede, csak- nem az összes autóbusz, a

gyógyszerek kétötöde, a friss gyümölcs kétharmada, a főzelékkonzervek fele — Magyarországról való. Magyarország viszont egy év alatt 7,4 millió tonna szovjet kőolajat, 6 milliárd kilowattóra villamos energi- át, 650 000 tonna hengerelt árut, több tucat metrókocsit, 40 000 Zsiguli gépkocsit kap. Cementgyári, kohászati és atomerőművi berendezéseket is szállítanak a Szovjetunió- ból. (BUDAPRESS—APN)

HÁZASSÁG

Tóth Béla és Szegéd Anna Erzsébet, Szöke Béla és Mar- tók Irén, Braczkó Sándor Józ- sef és Mezei Katalin, Prágai György és Varga Rozália, Gora Károly és Mazas Zsuzsanna, Bence Ferenc és Szabó Jo- lán, Kapocs János és Szabó Julianna, Éva, Bánszki Zsolt és Gábor Katalin, Zimányi László Béla és Jakucs Mária, Hegy- köz József és Imre Erzsébet, Köhegyi Gyula és Terhes Ro- zália, Huber Imre és Kis Eva Ilona, Dékány Tibor és Daró- czi Éva, Szász György és Ladá- nyi Mária, Rudis Tibor Ferenc és Kakuja Mária, Maróti László és Szabó Irén, Varjasi István Imre és Szalay Erzsébet, Ab- rahám-Ködmén Jenő és Pinter Mária Magdolna, dr. Hauzinger Péter András és Szabó Agnes Margit, Gál Sándor és Tóth Judit, Csányi István és dr. Be- rend Anikó Gyöngyi, Bornem- isza László és Neszevcsók Mária, Lovász István és Rádi Ildikó házasságot kötöttek.

SZÜLETÉS

Tanács József Péternek és Turi Erzsébetnek Attila József, Prónai Mátjának és Juhász Erzsébet Margitnak Tibor, Pi- picz Istvánnak és Tombácz Er- zsébet Katalinnak László, Su- hajda Józsefnek és György Ru- dolfnak és Káda Juliannának Szabolcs, Turzó Géznak és Ju- háász Irén Annának Gábor László, Vadióvó Alajosnak és Szabó Máriának Zoltán, Tóth Bélának és Dobor Agnes Zsuzsannának Andrea, Battancs Géznak és Kőszó Valériának Gyöngyi An- szi, Király Károly Imrénének és

Családi események

Gerencsér Erzsébetnek Szabolcs Csaba, Nagy József Gyulának és Pécsi Mária Teréziának Anna- mária, Kalmár Jánosnak és Kot- hencz Juliannának Erika, Jóé Béla Istvánnak és dr. Szathmáry Máriának Zsuzsanna Margit, Búza Mihálynak és Hajdú Annának Norbert Mihály, Mackó István- nak és Gaudi Teréziának István Gábor, Bezdán József Mihálynak és Rabóci Magdolna Máriának Magdolna Melinda, Móra Zoltán- nak és Zubán Hukiannának Bernadett, Szakáll Ernő Mártonnak, és Nagy Ipolyának Csilla, Fekete Lajosnak és Vajda Erikának Kláudia, Mihaleczki Bélának és Fodor Zsuzsannának Anikó Ro- zália, Szabó Istvánnak és Domo- nyi Máriának Edina, Szeredi Ist- vánnak és Ács Erzsébetnek László, Dudás Vince Károlynak és Kálmán Erzsébetnek Beata, Mar- janucz Jánosnak és Tomán Edit Erikának Leilla, Csonka József Jánosnak és Pfliczer Rozának József, Szalay Lászlónak és Kom- lódi Ágnesnek Ágnes, Balogh Mi- hálynak és Urbán Mária Anná- nak Bernadett, Papp Istvánnak és Vajdas Mária Hajnalnak, Kothencz József Imrénének és Már- ki Ilonának Szilvia, Szűcs Jó- zsefnek és Török Piroskának Marcell, Kónya István Tibornak és Kovács Erikának Anett Erika, Andrejcsik Györgynek és Bez- zeg Etelkának Edit Márta, Niko- lyéni Miklós Imrénének és Papdi Máriának Aliz, Djulaj Istvánnak és Horváth Editnek Edit Éva, Zódi Mihálynak és Dierzik He- lena Barbarának Dániel Andrej, Busa Imrénének és Császi Agnes Zsófiának Annamária, Gyuris Jánosnak és Drabant Máriának Tamás, Király Jánosnak és Jámbor Erikának Anita Zsuzsanna, Pesti Bélának és Labor Erzsébet- nek Timea Tünde, Palotai László- nak és Kiss Ilonának Anita Agnes, Szabó Lászlónak és Mo-

nostori Annának Andrea Judit, Wábits György Andrásnak és Mát- rai Etelka Erzsébetnek Viktória, Paragi Antal Györgynek és Bé- tint Máriának Timea, Miklós Sán- dor Antálnak és Gyémánt Mária Juliannának Kata, Ma- gyar Györgynek és Eper- jesi Annának György, Aszódi Istvánnak és Markó Teré- zianak Ágnes, Krievánszki Tamás- nak és Kristó Mária Rózsának Gábor Tamás, Fige Imre János- nak és Berta Irénnek Anita, Ho- resnyi Miklósnek és Cserny-Kun Zsuzsannának Tünde, Braun Lászlónak és Ács Juliannának Éva, Hadár Attilának és Bóó Zsuzsannának Andrea, Breszkó Jánosnak és Kovács Zsuzsanná- nak János, Monostori Tibor Ist- vánnak és Lippai Rozáliának Tünde, Szűcs Tibornak és Balla Piroskának Mónika, Dombi Mi- hálynak és Földi Ipolyának Ibo- lya, Ferenci László Attilának és Andrekovic Piroška Kiriának László Attila, Tóth Istvánnak és Hornyák Erzsébetnek Zoltán Ist- ván, Szabó Árpád Imrénének és Müller Andreának Gellért Ká- roly, Goda József Lászlónak és Nagy-Ápáti Angelának Gábor, Tóth Istvánnak és Mágóri Iloná- nak Kornél, Várhelyi Péter Pál- nak és Szabó Evának Krisztina, Csizmadia János Mihálynak és Kassai Erzsébetnek Mónika Tün- de nevű gyermekük született.

HALÁLOZÁS

Szűcs Antalné Kohajda Viktó- ria, Verbai József, Badari Ist- ván, Tapasztó Balázs, Kalló László Ferenc, Beck Aladárné Bakos Margit, Gém József, Miklós Mi- hályné Kucsera Piroška, Juhász Imre, Hegyközi Mihály, Gyulai Lajosné Gombos Anna, Nyári András, Jakab Ferenc, Bús And- rás, Turi Péterné Vadkerti Irén, Tóth Istvánné Gömöri Serolta, Radics István, Borbély József, Varró Istvánné Péter Anna, Mik- lós-Balog Sándor, Tok Györgyné Kis Erzsébet, Lakatos Józsefné Petró Rozália, Lajtár Kálmánné Gera Erzsébet, Ábrahám János, Szabó Imréné Doga Teréz, Su- tyinszki János, Sirok József, Ge- ura József, Gyuris Sándor, Nagy Károly, Balogh Sándor György, Huszka István Mihály, Simon Mi- hály, Kondoros Jánosné Fehér Julianna, Csikesz Lajosné Micha- lovic Mária Ilona, Desák András, Rácz Antalné Brunner Amália meghalt.